CZY POLSKA JEST KRAJEM DLA MŁODEGO BIZNESU?

Wyzwania młodych przedsiębiorców w Polsce

Fundacja citi handlowy

think! FUNDACJA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA WIEDZY

WNIOSKI I REKOMENDACJE

Młode osoby, które chciałyby prowadzić biznes lub założyły już firmę, borykają się z wyzwaniami zewnętrznymi (systemowymi) i wewnętrznymi – wynikającymi z głębszych, osobistych barier, które wpływają ich na poczucie sprawczości i wiarę we własny potencjał.

W obliczu niepewności rynku, skomplikowanego systemu podatkowego i nieprzewidywalnej zmienności przepisów kluczowe jest organizowanie form wsparcia, które pomogą młodym mierzyć się z tymi wyzwaniami. Kluczową rolę odgrywają tu organizacje pozarządowe prowadzące działania we współpracy z biznesem. W Programie Rozwoju Przedsiębiorczości, który Fundacja Think! realizuje od 2017 we współpracy mertytorycznej z Fundacją Citi Handlowy im. L. Kronenberga, proponujemy młodym narzędzia i rozwiązania, które realnie przekładają się na realizację ich planów i pomysłów.

- Budowanie odporności i wzmacnianie pewności siebie – dzięki szkoleniom tematycznym, sesjom mentoringowym i coachingowym.
- Oswajanie informacji zwrotnej – organizacja networkingu, mastermindów i innych wydarzeń pozwalających na testowanie pomysłów biznesowych i przyjmowanie informacji zwrotnej w przyjaznych warunkach.
- Praktyczne i różnorodne formy zdobywania wiedzy eksperckiej, pracy indywidualnej z ekspertami oraz dostęp do gotowych materiałów wiedzowych o tematyce dotyczącej rozwijania pomysłów i działań biznesowych.

Serdecznie polecam lekturę!

Anna Bichta
Prezes Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Wiedzy THINK!

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ MŁODYCH W POLSCE

Czy łatwo jest dziś prowadzić biznes w Polsce? Chociaż liczba działających biznesów w 2024 r. była znacząco większa w porównaniu z poprzednimi latami, wciąż obserwujemy dużą rotację – rocznie powstaje ponad 350 tys. nowych biznesów, czemu towarzyszy zamknięcie ponad 200 tys. (PARP, 2025).

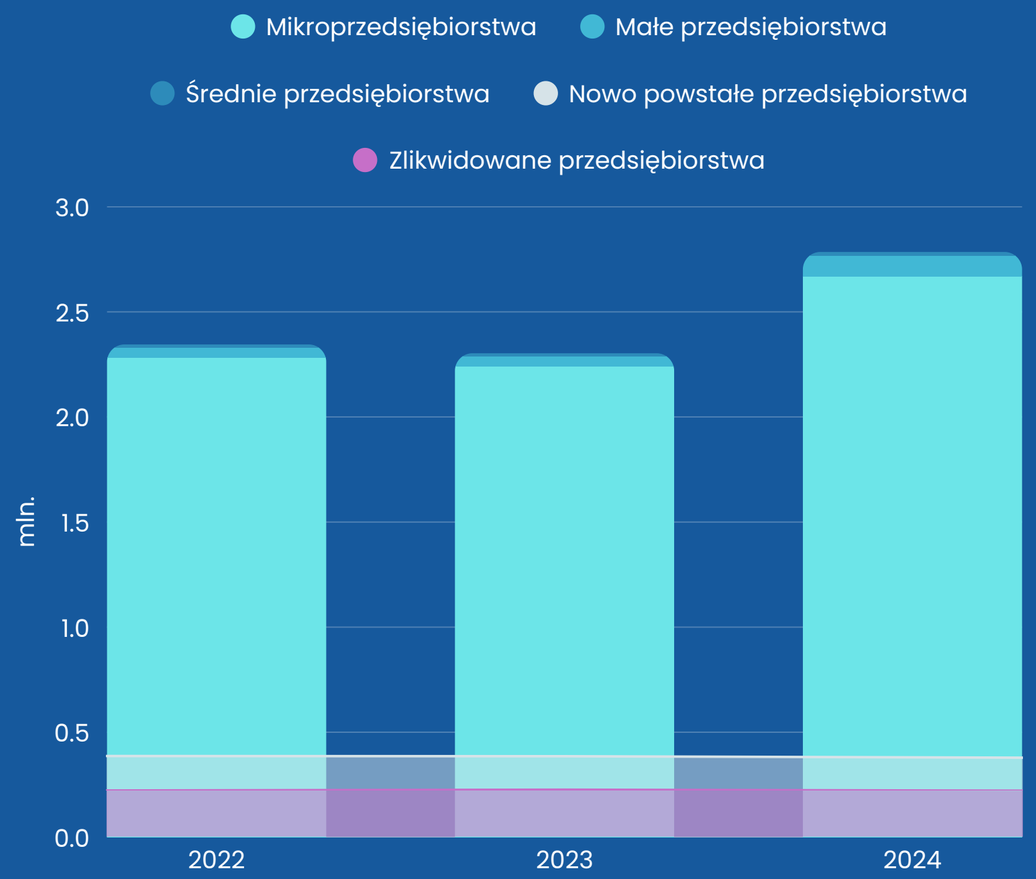

opracowanie własne za GUS (2025b), GUS (2024), GUS (2023) i PARP (2025).

Młodzi przedsiębiorcy są siłą napędową innowacji i rozwoju gospodarczego. Świeże spojrzenie oraz wrażliwość na zmiany społeczne, środowiskowe czy polityczne sprawia, że wchodzą na rynek z wartościowymi propozycjami, które mają potencjał podnoszenia komfortu życia, bezpieczeństwa czy dostępu do nowoczesnych technologii – w skali lokalnej i międzynarodowej.

Młode pokolenie dorosłych, czyli osoby reprezentujące tzw. Zetki, mierzy się z licznymi trudnościami, które powstrzymują przed wykorzystaniem biznesowego potencjału. I chociaż prowadzenie własnej firmy zawsze wiązało się w pewnymi wyzwaniami, tak po 2020 r. jest ich coraz więcej.

To na skutek pandemii i wojny w Ukrainie – w tym inflacji, kryzysu energetycznego czy ogólnego poczucia niepewności – zwiększyła się liczba osób obawiających się porażki w biznesie. Po pandemii prowadzenie działalności przestało być postrzegane jako dobry sposób na życie zawodowe. Dla porównania – w latach 2018-2019 ok. 80% Polaków deklarowało, że własna działalność to dobra ścieżka kariery, po pandemii zaś – w 2023 r. – tylko 43% (PARP, 2024).

WŁASNY BIZNES JAKO ŚCIEŻKA KARIERY – MOTYWACJE I BARIERY

Dla wielu młodych osób własna firma może być zachęcającą perspektywą. To nie tylko możliwość realizacji własnych pomysłów i pasji, ale też szansa na niezależność i elastyczny sposób działania.

Perspektywę tę rozważa jednak niewielka grupa – 2,6% Polek i Polaków nieposiadających własnej firmy planuje założyć ją w ciągu najbliższych 3 lat (PARP, 2024). Bardziej optymistyczną perspektywę wyrażają z kolei młodzi – z badania *Aspiracje ludzi młodych odnośnie do ich przyszłej kariery zawodowej* wynika, że w perspektywie 10-15 lat niemal 40% młodych aspiruje do niezależnej formy zatrudnienia, z czego 13.1% widzi się w roli freelancera, 8,3% ma ogólną ideę własnego biznesu, a 15.9% ma konkretny, opisany pomysł (Think!, 2024).

- Co zatem powstrzymuje młodych przed podjęciem działania?
- Które wyzwania najsilniej blokują rozwój ich biznesów?
- I dlaczego aż 33% przedsiębiorców zamyka firmę już w pierwszym roku działalności?

(obliczenia własne za PARP, 2025)

Status zatrudnienia w przyszłej pracy

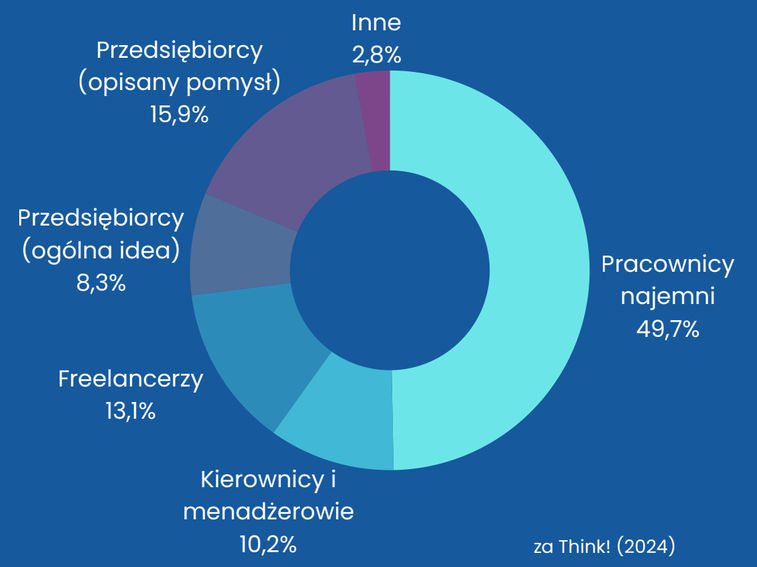

za Think! (2024)

Postawy przedsiębiorcze w Polsce na tle średniej dla badanych państw Europy

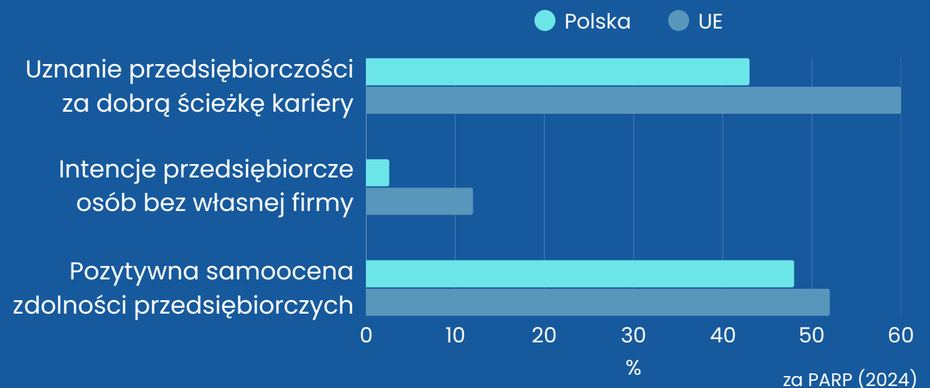

za PARP (2024)

CEL RAPORTU

Celem raportu jest charakterystyka wyzwań, z którymi mierzą się młode osoby w kontekście prowadzenia własnego biznesu.

Świadomi ich mocnych stron – wartych wspierania i rozwoju – oraz możliwości zewnętrznych pojawiających się w Polsce i za granicą, postanowiliśmy przyjrzeć się słabym stronom tej grupy oraz zagrożeniom, z którymi boryka się na co dzień.

Poznanie barier – zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych – pozwala nie tylko lepiej zrozumieć, dlaczego większość Polek i Polaków nie planuje założenia własnych firm w najbliższym czasie, ale też w jakiej rzeczywistości funkcjonują dziś młodzi przedsiębiorcy. Diagnoza ich sytuacji to pierwszy krok do dialogu i poszukiwań skutecznych rozwiązań.

Raport został opracowany w oparciu o metodę desk research. Przeanalizowano wybrane raporty z badań społecznych oraz publikacje z portali internetowych. Lista źródeł załączona została w bibliografii.

Młody przedsiębiorca w Polsce

Mocne strony

- zorientowanie na zadania, potrzeba skutecznego planowania
- zainteresowanie rozwojem osobistym i zawodowym
- wielozadaniowość
- otwarcie na wiedzę i doświadczenie ekspertów, mentorów.

Słabe strony

- wrażliwość na krytykę
- zależność od opinii innych
- niska pewność siebie
- brak kompetencji w zakresie planowania i kalkulacji budżetowych

Zagrożenia

- Projekty wspierające młode firmy, np. PRP.
- Finansowanie z programów publicznych i funduszy VC.
- Potencjalne ułatwienia legislacyjne
- Świadomość społeczna – zapotrzebowanie na innowacje i zrównoważony rozwój
- Możliwości współpracy międzynarodowej

Możliwości

- niestabilna sytuacja geopolityczna
- niestabilne i skomplikowane prawo
- brak kapitału początkowego
- wysokie koszty pracy, obciążenia podatkowe
- nadmierna biurokracja

CZĘŚĆ 1: WYZWANIA ZEWNĘTRZNE

Ciekawi świata, pomysłowi i pełni energii. Niektórzy już założyli firmę lub są gotowi, by wystartować. Część jednak wciąż ma obawy i nie decyduje się na własny biznes.

Każda z tych grup wie, że na drodze przedsiębiorcy prędzej czy później pojawią się wyzwania, na które nie mają wpływu, ale to na nich spoczywa odpowiedzialność za sprostanie im. To właśnie na trudności zewnętrzne wskazują najczęściej w kontekście wyzwań w prowadzeniu biznesu: osoby z pomysłem zniechęcają do założenia firmy, a początkującym przedsiębiorcom utrudniają rozwój.

W efekcie innowacyjność i planowanie inwestycji są znacząco ograniczone, co w dłuższej perspektywie prowadzi do obniżonej konkurencyjności młodych firm na rynku.

Przedsiębiorcy wskazują na szereg uciążliwych barier prowadzenia biznesu (zob. wykres). Niemniej analiza wybranych źródeł pozwoliła wyróżnić cztery kluczowe obszary, które najsilniej oddziałują na sytuację młodego biznesu w Polsce:

- Skomplikowane przepisy
- Finansowanie i budżetowanie
- Koszty prowadzenia działalności
- Biurokracja i administracja

Silna lub bardzo silna uciążliwość poszczególnych barier w działalności firmy

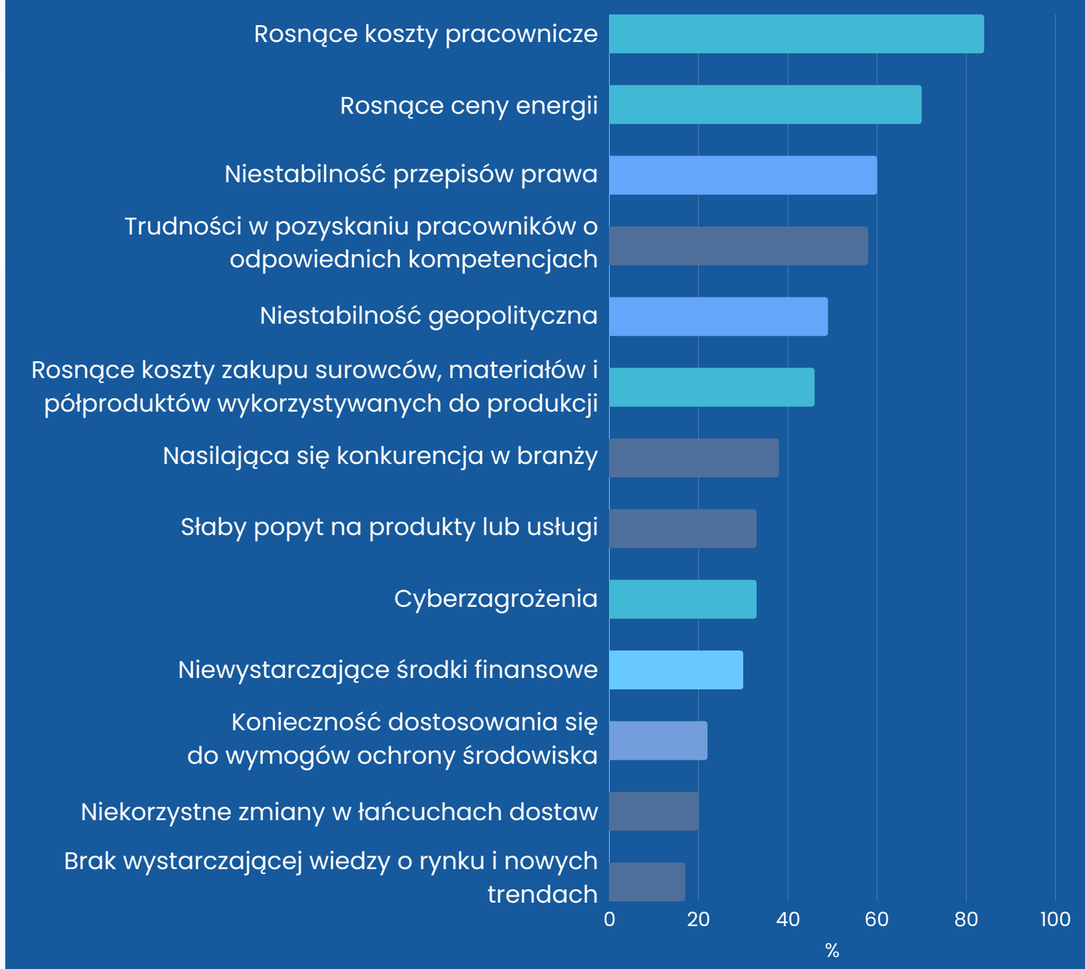

obliczenia własne za PIE (2024)

FINANSOWANIE I BUDŻETOWANIE

- Brak funduszy na start wstrzymuje młode osoby przed stworzeniem i prowadzeniem własnego biznesu, co potwierdza 42% młodych przedsiębiorców (Think!, 2022).
- Paradoksalnie jednak młodsi przedsiębiorcy rzadziej obawiają się utraty pieniędzy (51%) niż ci starsi lub mający dłuższy staż (70% i 68%). Różnica ta może sugerować, że wraz z doświadczeniem rośnie świadomość dotycząca ryzyka decyzji finansowych (Think!, 2022).
- Jeśli młodzi nie mają zgromadzonych środków na utrzymanie się na rynku w początkowym okresie, muszą szukać innych źródeł finansowania – w tym programów rządowych, inwestorów prywatnych czy kredytów i pożyczek. Wyzwaniem jest tu konieczność zdobycia wiedzy na temat możliwości oraz zasad pozyskania i rozliczania funduszy.

Raport z badania przedsiębiorczości – Global Entrepreneurship Monitor Polska 2024

W ocenie ekspertów większym problemem od braku wystarczającej ilości środków finansowych jest trudność ich pozyskania. Najniżej ocenili łatwość uzyskania przez osoby zakładające firmy pieniędzy z funduszy zalążkowych mających pokryć wydatki związane z początkowym etapem funkcjonowania na rynku.

42% młodych przedsiębiorców uważa finansowanie działalności i pozyskiwanie środków to jedna z kluczowych barier prowadzenia biznesu (Think!, 2022)

43% przedsiębiorców i pracowników uważa, że początkującym przedsiębiorcom lub ludziom, którzy chcieliby założyć własną firmę, najbardziej brakuje wiedzy w zakresie finansowania działalności i pozyskiwania środków (Think!, 2022)

KOSZTY PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI

- Chociaż zdaniem ekspertów koszty rejestracji firmy w Polsce nie są wysokie, wskazują na wysokość podatków jako znaczące obciążenie przedsiębiorcy dla nowych firm (PARP, 2024).
- Od wprowadzenia zmian podatkowych w ramach Polskiego Ładu ponad 80% przedsiębiorców deklaruje brak poczucia bezpieczeństwa w prowadzeniu biznesu (Gutowska i Kowalewski, 2023).
- Obciążeni kolejnymi procedurami w zakresie rozliczania podatków i ubezpieczeń, muszą sięgać po pomoc profesjonalnej pomoc księgowej oraz zaplanować dodatkowe koszty wdrożeniowe.
- Niemal 60% przedsiębiorców twierdzi, że program Polski Ład stymuluje spadek zatrudnienia. Ponadto koszty prowadzenia działalności stale rosną – począwszy od składek ZUS przed koszty zatrudnienia pracownika po ceny usług okołobiznesowych (Gutowska i Kowalewski, 2023).

Wpływ programu „Polski Ład" na funkcjonowanie mikroprzedsiębiorstw

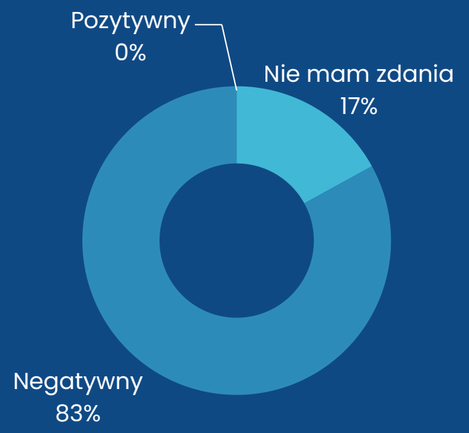

za Gutowska i Kowalewski (2023)

Wpływ programu „Polski Ład" na zatrudnienie

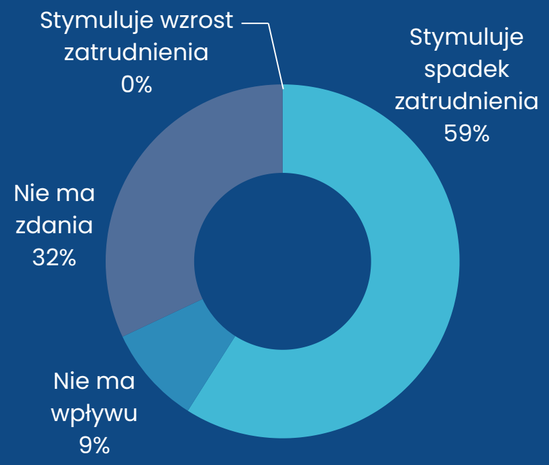

za Gutowska i Kowalewski (2023)

Główny Urząd Statystyczny, maj 2025:

Koszty zatrudnienia są czynnikiem najbardziej ograniczającym prowadzenie działalności gospodarczej zarówno w prezentowanych pięciu obszarach gospodarki (przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu detalicznym, transporcie i gospodarce magazynowej oraz zakwaterowaniu i gastronomii), jak i w większości pozostałych sekcji, działów i grupowań, dla których zbierane i opracowywane są dane (GUS, 2025a).

SKOMPLIKOWANE PRZEPISY

- Zgodnie z The Tax Complexity Index 2024 Polska znajduje się na 64 miejscu (na 71 opisywanych krajów) pod kątem skomplikowania prawa podatkowego (Gerdes i inni, 2025).
- Niemal połowa przedsiębiorców wskazuje, że zmienność i zawiłość przepisów to kluczowa barierą w prowadzeniu firmy (ZPP, 2024). Sama perspektywa potencjalnych zmian może utrudniać im planowanie rozwoju i inwestycji.
- Dostosowanie się do nowych regulacji wymaga nakładu czasu na zapoznanie się ze zmianami i wprowadzenie ich – często bez pewności, że wprowadziło się je poprawnie. Brak wiedzy w tych obszarach jest istotnym problemem, co – zgodnie z badaniem *Przedsiębiorczość ludzi młodych* – deklaruje ponad połowa młodych przedsiębiorców (Think!, 2022).

46% mikro- i małych przedsiębiorców uważa, że niestabilność prawa jest główną przeszkodą w prowadzeniu firm (ZPP, 2024)

51% młodych przedsiębiorców zwraca uwagę na brak wiedzy w zakresie prawa pracy i podatkowego (Think!, 2022)

64% młodych przedsiębiorców widzi potencjalne bariery w sytuacji społeczno-gospodarczej w kraju np. w zakresie zmian prawa (Think!, 2022)

Wiąże się to z ogromną odpowiedzialnością – zwłaszcza że w polskim systemie podatkowym *Kodeks karny skarbowy* przewiduje osobistą odpowiedzialność karną skarbową lub karną osoby fizycznej składającej zeznanie podatkowe. (PWC, 2024). Stąd konieczność ponoszenia wydatków wdrożeniowych np. konsultacji prawnych czy audytów. Tym bardziej, że czas na wprowadzenie wymaganych zmian jest ograniczony.

BIUROKRACJA I ADMINISTRACJA

- Polska znajduje się na drugim miejscu w Europie w kwestii obciążenia godzinowego potrzebnego do wykonania czynności podatkowych i na drugim w kwestii wynikających z tego kosztów (PWC, 2024).
- Zdaniem polskich przedsiębiorców procedury administracyjne stanowią istotną barierę rozwoju biznesu – począwszy od decyzji o założeniu firmy po jej prowadzenie. 40% osób wskazuje biurokrację jako główną przeszkodę, przy czym wskaźnik ten wzrasta do 46% w przypadku firm z co najmniej jedenastoletnim stażem. (ZPP, 2024).
- Przedsiębiorcy ponoszą dodatkowe koszty, by sprostać wymaganiom (księgowość, konsultacje prawne, opłaty administracyjne), a czas, który mogliby przeznaczyć na rozwój biznesu, muszą poświęcić na biurokrację.
- Obok nadmiaru obowiązków biurokratycznych przedsiębiorcy wskazują też na inne, powiązane problemy, z którymi się mierzą – m.in. kontrole, samowolne decyzje urzędników czy powolne rozstrzyganie sporów sądowych (zob. wykres).

2.4% obrotów firmy — średnie koszty poniesione w związku z obowiązkami podatkowymi w zakresie CIT (PWC, 2024)

344 — przeciętna liczba godzin rocznie niezbędna do zrealizowania wszystkich czynności podatkowych w Polsce (PWC, 2024)

Największe przeszkody w prowadzeniu działalności gospodarczej w Polsce

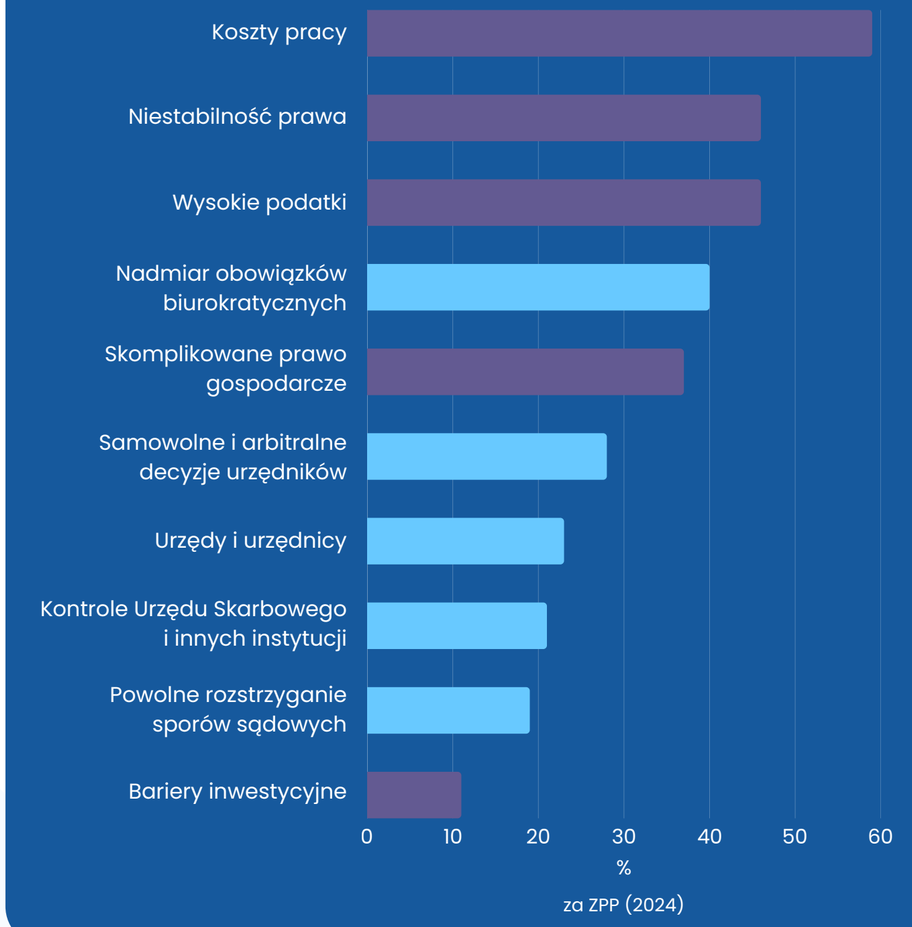

za ZPP (2024)

CZĘŚĆ 2: WYZWANIA WEWNĘTRZNE

Badania potrzeb i motywacji młodych pokazują ich chęć doświadczania świata – chcą próbować, odkrywać, delektować się – dosłownie i symbolicznie. Za tym poszukiwaniem wrażeń nie idą jednak chęć podejmowania ryzyka, pewność siebie czy gotowość do pełnienia decyzyjnych funkcji w życiu zawodowym.

Nawet jeśli mają pomysły na biznes, niekoniecznie są gotowi z nim wystartować – nie tylko ze względu na zewnętrzne uwarunkowania, lecz także z powodu własnych obaw, przekonań i potrzeb. To także czynniki, które demotywują i zniechęcają do działania osoby już prowadzące swoje firmy.

Analiza raportów i publikacji na temat barier prowadzenia biznesu pozwala wyróżnić cztery obszary wyzwań wewnętrznych:

- Brak kompetencji, wiedzy i doświadczenia. Niska samoocena umiejętności przedsiębiorczych.
- Poczucie niepewności, obawa przed utratą stabilizacji
- Niechęć pokolenia do przejmowania inicjatywy i podejmowania się funkcji liderskich
- Strach przed niepowodzeniem, krytyką

Z jednej strony wyzwania te mogą być siłą hamulcową dla młodego człowieka i przekładać się na niską gotowość do podejmowania działań przedsiębiorczych. Z drugiej strony są to obszary, na które ma on największy wpływ. Ich zrozumienie i praca nad nimi wzmacnia poczucie sprawczości, pewność siebie i rezyliencję w obliczu zewnętrznych wyzwań.

KOMPETENCJE, WIEDZA I SAMOOCENA

- W 2023 r. 50% Polek i Polaków było przekonanych o posiadaniu wystarczających umiejętności do wejścia w rolę przedsiębiorcy. Praktyka rewiduje jednak ten optymistyczny trend (PARP, 2024).

99,2% osób prowadzących własny biznes przyznaje, że potrzebowała uzupełnić wiedzę i rozwinąć określone kompetencje (ZPP, 2024).

- 73,6% przedsiębiorców technologicznych (działających m.in. w branżach: GreenTech, MedTech, AI czy analityka) uważa, że polska edukacja formalna nie zapewnia kompetencji niezbędnych do prowadzenia startupu (InCredibles i Mentors4Starters, 2025).
- Edukację związaną z przedsiębiorczością nisko oceniają także eksperci, wskazując na jej kluczowe obszary: wiedza z zakresu funkcjonowania gospodarki, przedsiębiorczość i tworzenie jej nowych form, zachęcanie do kreatywności, samodzielności i inicjatywy własnej. Co więcej, ocena ta jest niższa niż średnia w krajach europejskich (PARP, 2024).

Młodzi przedsiębiorcy borykają się nie tylko z brakiem wiedzy i umiejętności w wyżej wymienionych, tzw. twardych, obszarach. Mierzą się też z obniżoną odpornością na stres i nieprzewidziane sytuacje czy niskim poziomiem kompetencji liderskich (InCredibles i Mentors4Starters, 2025). Uzupełnienie braków również bywa wyzwaniem – wymaga czasu i – bardzo często – środków finansowych na szkolenia, mentoring czy coaching.

W których obszarach najbardziej brakuje wiedzy i umiejętności początkującym przedsiębiorcom?

za Think! (2024)

PRZEJMOWANIE INICJATYWY I FUNKCJE LIDERSKIE

- Awans i wiążące się z nim rozszerzenie odpowiedzialności dla starszych pokoleń jest formą uznania i nagrody. Dla osób z pokolenia Z jest źródłem dużego stresu. Jak pokazuje badanie *Mapa aspiracji młodych. Co motywuje pokolenie Z.* (Think!, 2025) zamiast ról kierowniczych, wolą wykonywanie zleconych i jasno określonych zadań.
- Prowadzenie własnej firmy znajduje się wysoko na liście preferowanych charakterystyk własnej pracy wskazywanych przez młodych (4. miejsce na 15 kategorii). Z drugiej strony na końcu listy znajduje się awans/kariera zawodowa (Think!, 2024).
- Jest to wynik spójny z badaniem potrzeb i motywacji młodych, które wykazało, że charakteryzuje ich obniżona potrzeba władzy przy podwyższonej potrzebie uznania. To połączenie stanowi istotną barierę w prowadzeniu biznesu, który wymaga proaktywności, decyzyjności czy zarządzania (Think!, 2025)
- Mniejsze zaangażowanie młodych osób w procesy decyzyjne przekłada się także na ich gotowość do realizacji długofalowych projektów i podejmowania wyzwań, co z kolei skutkować może mniejszą stabilnością biznesu, jego innowacyjnością i konkurencyjnością.
- Pytani o umiejętności, kompetencje, doświadczenie przydatne ich zdaniem w satysfakcjonującej ich pracy, zarządzanie i przywódczość ocenili na niskim poziomie (7,4% wskazań). Dla porównania wiedzę specjalistyczną wskazało 36,9% (Think!, 2024).

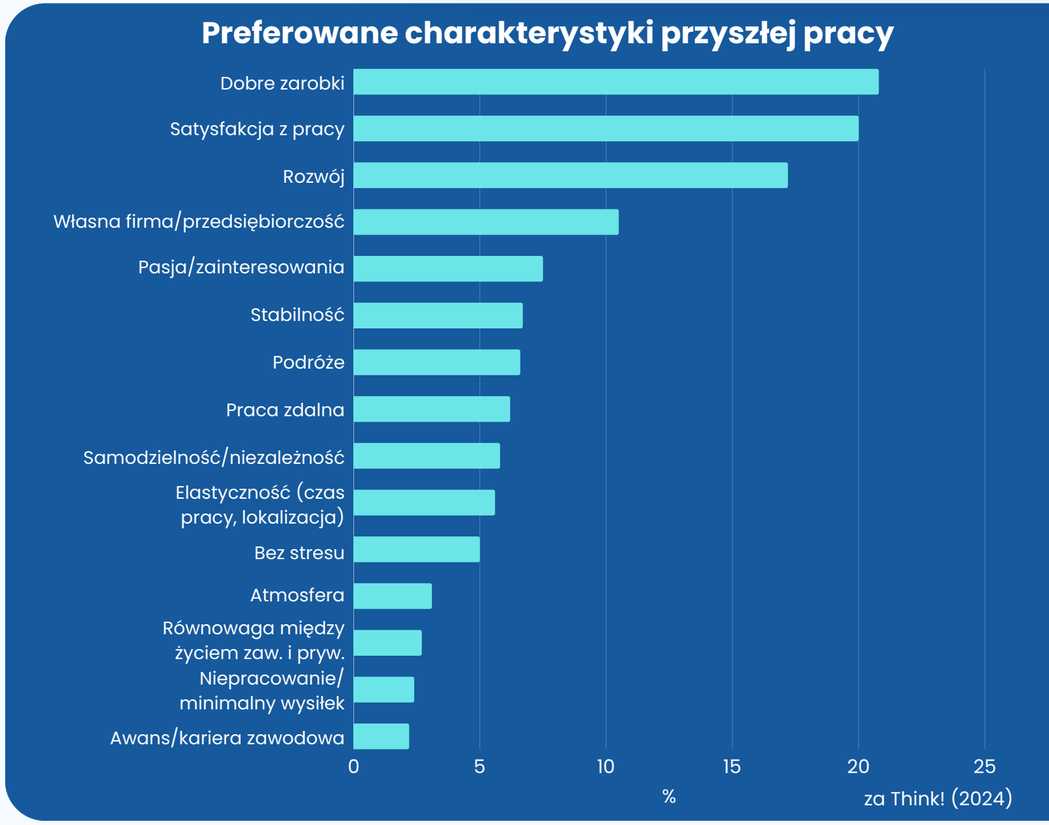

Młodzi pytani o cechy wymarzonej pracy w perspektywie 10-15 lat awans i karierę zawodową wskazują najniżej – zaledwie 2.2% osób uznaje to za pożądaną cechę. Dla niewielu osób kluczowa jest perspektywa niezależności i samodzielności w pracy (5.8% wskazań). Kluczowe dwa wskazania wiążą się z zupełnie innymi obszarami np. dobre zarobki (20.8%) czy satysfakcja z pracy (20%)

STRACH PRZED NIEPOWODZENIEM I KRYTYKĄ

- Na tle krajów Europejskich Polki i Polacy wyrażają większy strach przez porażką. Z badań dla grupy w wieku 28-64 wynika, że jest ich przeszło połowa (vs 45% dla Europy). Paradoksalnie grupa ta pozytywnie oceniła warunki do założenia firmy w bliskim otoczeniu w ciągu kolejnych 6 miesięcy – było to 74% wskazań przy wyniku 50% dla Europy (PARP, 2024).

- Kluczowa jest jednak obserwacja dotycząca różnic międzypokoleniowych. Z raportu *Mapa aspiracji młodych. Co motywuje pokolenie Z.* wynika, że krytyczna informacja zwrotna jest dla osoby z generacji Z bardzo trudnym doświadczeniem. Z tego też powodu niechętnie wychodzą przed szereg. Wolą nie podjąć żadnych działań, byle tylko uniknąć trudnych emocji. Brak otwartości na feedback utrudnia im analizę swoich pomysłów, wyciąganie wniosków i wprowadzanie usprawnień – tym samym wstrzymuje ich rozwój osobisty i rozwój ich biznesów.

- Obawa przed porażką zniechęca też do podejmowania decyzji i wychodzenia poza strefę komfortu. Zderzenie z pierwszymi trudnościami czy krytyczną informacją zwrotną może zniechęcać do działania i przejęcia inicjatywy zamiast motywować do wyciągnięcia wniosków i szukania rozwiązań trudnej sytuacji.

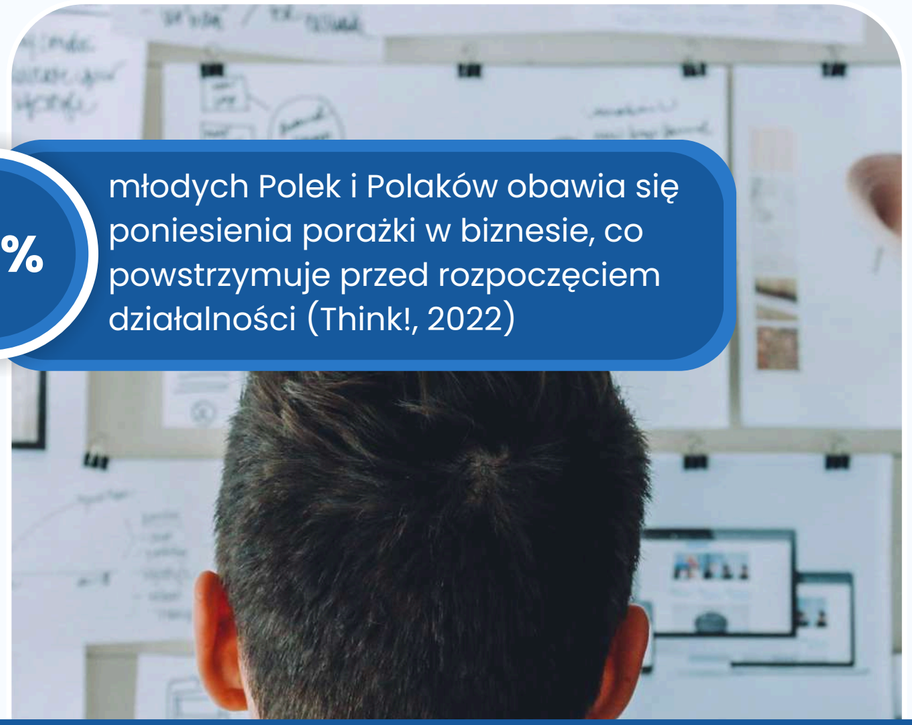

60% młodych Polek i Polaków obawia się poniesienia porażki w biznesie, co powstrzymuje przed rozpoczęciem działalności (Think!, 2022)

Poszukiwanie akceptacji i wrażliwość na krytykę są istotnie silniejsze w porównaniu ze starszymi pokoleniami, co przekłada się także na sposób komunikacji i współpracy w międzypokoleniowych zespołach. Mogą być postrzegani przez starszych jako niepewni i przewrażliwieni. Z kolei potrafią oceniać starszych jako przemądrzałych lub zbyt pewnych siebie (Think!, 2025).

Ciekawe w tym kontekście jest to, że starsi przedsiębiorcy obawiają się porażki w biznesie jeszcze bardziej niż młodzi (66% vs 60%) (Think!, 2022).

NIEPEWNOŚĆ I UTRATA STABILIZACJI

- W raporcie *Bariery prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce* ponad połowa przedstawicieli sektora mikro- i małych przedsiębiorstw wskazała, że Polacy nie nie chcą brać odpowiedzialności za niepowodzenia swoich biznesów.
- Znajduje to potwierdzenie w innych badaniach. W raporcie *Przedsiębiorczość ludzi młodych* o bariery przedsiębiorczości spytano nie zarówno młodych przedsiębiorców, jak i osoby zatrudnione. Okazuje się, że pierwsza grupa częściej wskazuje na brak bezpieczeństwa (48% vs 34%), ryzyko niepowodzenia (60% vs 51%) oraz odpowiedzialność za biznes (41% vs 31%) jako swoje główne obawy. Wyższe obciążenie psychiczne przedsiębiorców wynika z konieczności podejmowania licznych, niepewnych decyzji, za które ponoszą pełną odpowiedzialność (Think!, 2022).

- W tym kontekście istotna wydaje się też kwestia umiejętności zarządzania stresem i elastyczności. W samoocenie tych kompetencji 40% przedsiębiorców technologicznych wskazuje na ich wysoki poziom, ale aż 35% przyznaje sobie niskie oceny. W obliczu licznych wyzwań i barier umiejętność zadbania o swój dobrostan psychiczny i fizyczny przy jednoczesnej konieczności elastycznego działania wydaje się kluczowa (InCredibles i Mentors4Starters, 2025).

Najczęstsze czynniki powstrzymujące przed podjęciem własnej działalności gospodarczej

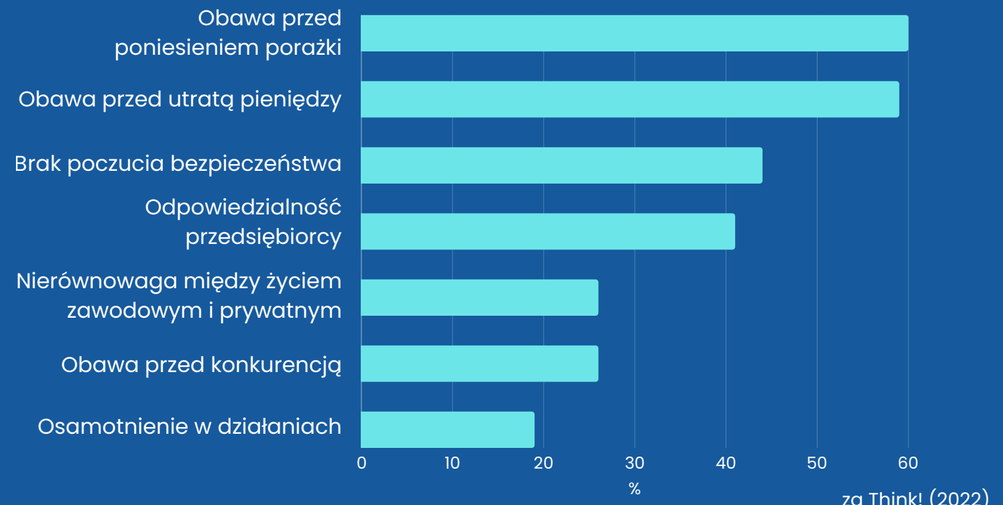

za Think! (2022)

CZĘŚĆ 3: MOTYWACJE I WYZWANIA BIZNESOWE KOBIET

- W Polsce tylko 18% kobiet uważa się za przedsiębiorczynie, a 37% z nich to przedstawicielki generacji Z (Mastercard, 2025).
- W 2023 r. 34% wszystkich jednoosobowych działalności gospodarczych w Polsce była prowadzona przez kobiety (PIE, 2024).
- Kobiety osiągają wymierne sukcesy w prowadzeniu biznesów, a badania porównawcze wskazują, że płeć nie ma wpływu na styl zarządzania przedsiębiorstwem. Kobiety i mężczyźni wskazują na te same czynniki konkurencyjności firmy i te same bariery prowadzenia biznesu. Różnice między nimi są niewielkie (PIE, 2024).
- Chociaż nie wskazuje się istotnych różnic odnośnie do kompetencji przedsiębiorczych między płciami, tylko 40% kobiet uważa, że posiada wystarczające kompetencje do założenia firmy. Takiej samooceny dokonuje 64% mężczyzn (DELab UW, 2017).
- Dwiema kluczowymi barierami powstrzymującymi kobiety przed założeniem firmy są brak pieniędzy (52%) i brak wiary w siebie (31%) (Mastercard, 2025).
- Istotną barierą może być też brak systemowego wsparcia kobiet zainteresowanych prowadzeniem biznesu. Chociaż zdaniem ekspertów normy kulturowe w Polsce jednakowo wspierają kobiety i mężczyzn w zakładaniu działalności gospodarczej, tak obszary usług czy regulacji plasują się na niskim poziomie. Mowa tu chociażby o ograniczonej dostępności do żłobków, przedszkoli, opieki pozalekcyjnej nad dziećmi czy opiece nad osobami senioralnymi. Okoliczności te sprawiają, że własny biznes jest dla wielu kobiet mniej atrakcyjny od stabilnej pracy na etacie (PARP, 2024).

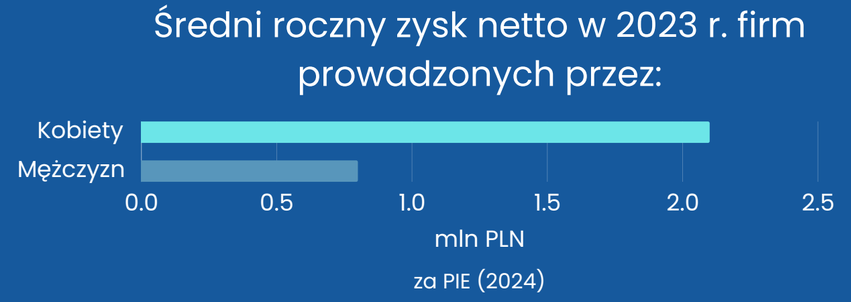

POTRZEBA SPOKOJU I BRAK CZASU

- Z badania motywacji i potrzeb psychologicznych generacji Z wynika, że kobiety wykazują podwyższoną potrzebę spokoju – są ostrożne w decyzjach i analizują potencjalne ryzyko, a przy tym są wrażliwe na stres i mniej otwarte na nowości. Mimo to czas pandemii pokazał, że kobiety szukały możliwości rozwoju i były otwarte na zmiany (np. zawodowe), jeśli wiązały się z potencjalną poprawą ich sytuacji (Think!, 2025). Niemniej niechęć do podejmowania ryzyka połączona z niską samooceną kompetencji przedsiębiorczych może stanowić istotną barierę w prowadzeniu biznesu.
- Młode przedsiębiorczynie (w wieku 18-25 lat) zaznaczają, że największą niedogodnością w prowadzeniu biznesu jest dla nich zmęczenie i brak czasu na przyjemności (DELab UW, 2017).
- Dla części kobiet istotną barierą jest z kolei obawa przed negatywną reakcją bliskich na chęć założenia biznesu. Niestety bywa ona uzasadniona – 14% partnerów/mężów przedsiębiorczyń wolałoby, by zajmowały się domem i rodziną (DELab UW, 2017).

60% Polek przyznaje, że gdy rozpoczynały własną działalność gospodarczą bały się niepowodzenia. Dla porównania takiej odpowiedzi udzieliło tylko 39% mężczyzn (Mastercard, 2025).

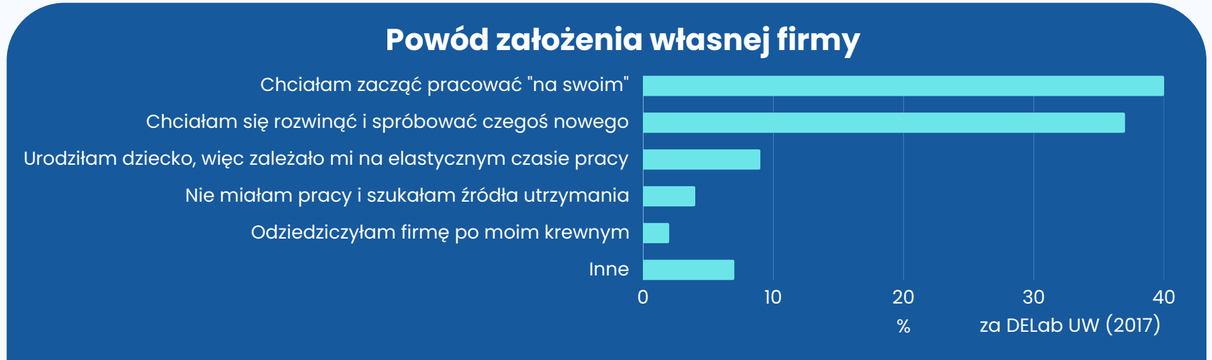

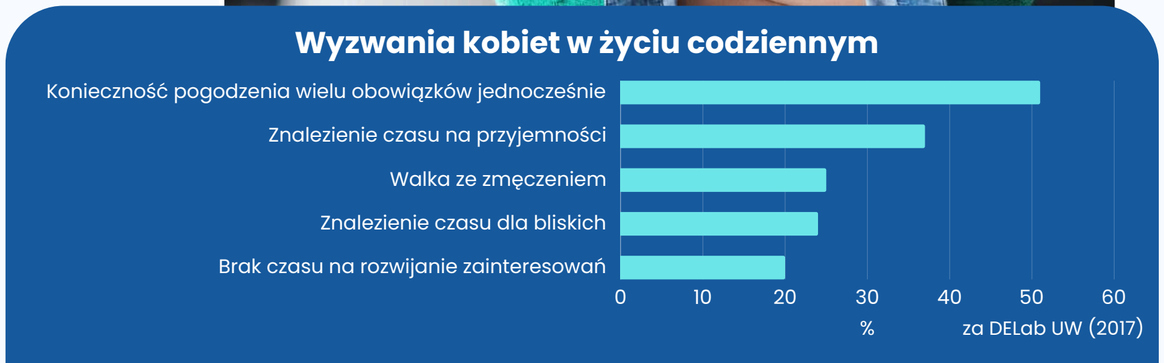

BIBLIOGRAFIA

1. DELab UW (2017). Zawód: Prezeska! – diagnoza przedsiębiorczości kobiet. https://delab.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2024/05/delabuw_zawod_prezeska.pdf
2. Gerdes, K., Harst, S., Schanz, D. & Sureth-Sloane, C. (2025). 2024 Global MNC Tax Complexity Survey. TRR 266 Accounting for Transparency. https://doi.org/10.52569/WEMV6812
3. GUS (2023). Przedsiębiorstwa niefinansowe według rodzajów i miejsc prowadzenia działalności w 2022 r. https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiebiorstwa-niefinansowe/przedsiebiorstwa-niefinansowe-wedlug-rodzajow-i-miejsc-prowadzenia-dzialalnosci-w-2022-roku,32,4.html
4. GUS (2024). Przedsiębiorstwa niefinansowe według rodzajów i miejsc prowadzenia działalności w 2023 r. https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiebiorstwa-niefinansowe/przedsiebiorstwa-niefinansowe-wedlug-rodzajow-i-miejsc-prowadzenia-dzialalnosci-w-2023-roku,32,5.html
5. GUS (2025a). Koniunktura gospodarcza – maj 2025 r. https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5516/3/150/1/koniunktura_gospodarcza__maj_2025_r..pdf
6. GUS (2025b). Przedsiębiorstwa aktywne w 4 kwartale 2024 r. https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiebiorstwa-niefinansowe/przedsiebiorstwa-aktywne-w-4-kwartale-2024-r-,42,1.html
7. Gutowska, A., Kowalewski, K. (2023). Program „Polski Ład" a funkcjonowanie mikroprzedsiębiorstw – wyniki badania przedsiębiorców z północno-wschodniej Polski. „Przedsiębiorstwo & Finanse" (33). http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-issn-2084-1361-year-2023-article-54987d71-de35-32c6-9440-a9de2aaf0b39/c/articles-41138293.pdf.pdf
8. InCredibles, Mentors4Starters (2025). Portret kompetencyjny polskiego przedsiębiorcy technologicznego. https://incredibles.pl/raporty/Raport_Portret_Kompetencyjny
9. Mastercard (2025). The Mastercard Index of Women Entrepreneurs. Dane za https://www.mastercard.com/news/europe/pl-pl/centrum-prasowe/aktualnosci/pl-pl/2025/marzec/polki-a-przedsiebiorczosc-wiele-marzy-o-wlasnym-biznesie-ale-brak-wiary-w-siebie-wstrzymuje-je-przed-przejsciem-na-swoje/
10. PARP (2024). Raport z badania Global Entrepreneurship Monitor Polska 2024. https://www.parp.gov.pl/storage/publications/pdf/RAPORT-z-badania-GEM---Polski_WCAG-11_10_2024.pdf
11. PARP (2025). Raport o stanie sektora małych I średnich przedsiębiorstw w Polsce. https://www.parp.gov.pl/storage/publications/pdf/ROSS_2025_skorygowany_22_07_2025.pdf
12. PIE (2024). Biznes na wysokich obcasach. https://pie.net.pl/wp-content/uploads/2024/03/Biznes-na-obcasach.pdf
13. PWC (2024). Podatki pod lupą: Jak odnaleźć się w labiryncie skomplikowanych przepisów podatkowych?. https://www.pwc.pl/pl/pdf-nf/2024/Raport-podatki-pod-lupa-2024.pdf
14. Think! (2022). Przedsiębiorczość ludzi młodych. https://rozwijamy.edu.pl/wp-content/uploads/2022/06/Raport_2022_Przedsiebiorczosc_ludzi_mlodych.pdf
15. Think! (2024). Aspiracje ludzi młodych. https://rozwijamy.edu.pl/wp-content/uploads/2024/05/Raport_2024_Aspiracje_ludzi_mlodych.pdf
16. Think! (2025). Mapa aspiracji młodych. Co motywuje pokolenie Z. https://think.org.pl/wp-content/uploads/2025/09/RAPORT_2025_Mapa_aspiracji_mlodych_co_motywuje_pokolenieZ.pdf
17. ZPP (2024). Bariery prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce. https://zpp.net.pl/wp-content/uploads/2024/03/MP_Busometr_Bariery_2024.pdf

WYDAWCA

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Wiedzy Think!

www.think.org.pl

Plac Kasztelański 3
01-362 Warszawa

© Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Wiedzy Think!
Warszawa, maj 2026

Raport opracowany przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Wiedzy Think w partnerstwie merytorycznym z Fundacją Citi Handlowy im. L. Kronenberga

AUTORKI RAPORTU

Joanna Kluz
Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Wiedzy Think!

Sandra Skrzyńska
Senior Data Analyst

KOORDYNACJA MERYTORYCZNA

Anna Bichta
Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Wiedzy Think!

FINANSOWANIE

Fundacja citi handlowy

WYDAWCA

think! FUNDACJA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA WIEDZY